

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

از خداوند متعال متضرعانه مسئلت میکنیم که یکایک مسئولان و دست‌اندرکاران این حرکت عظیم و این فریضه‌ی افتخار‌انگیز را موفق بدارد بر ادای حقوق و تکالیفی که این واجب بزرگ بر دوش یکایک مسلمانان - بخصوص مدیران - قرار داده است.

مهم این است که هر شخصی، هر مسئولی، هر فرد حج‌گزاری، خود را در مقابل این حرکت عظیم دسته‌جمعی دنیای اسلام و امت اسلامی مسئول بشناسد. اگر این حرکت عظیم یکپارچه‌ی امت اسلامی، سالم، کامل و بی‌عیب تحقق پیدا کند، آثار و برکات آن در هر سالی، همه‌ی دنیای اسلام را - بلکه به یک معنا، همه‌ی بشریت را - منتفع و متنعم خواهد کرد؛ «لیشهدوا منافع لهم». (1)

آنچه که مسئولان محترم در بعثه و در سازمان حج بیان کردند و گزارش دادند و تمهیداتی را که اندیشیده‌اند، بیان کردند، مطالب بسیار لازم و مفیدی بود - که ما شنیدیم - همه‌ی این سرفصلها به نظر ما مهم است؛ لیکن نکته اینجاست که مدیران و مسئولان در سطوح مختلف باید توجه کنند که آنچه را که تدبیر کرده‌اند، آنچه را که لازم دانسته‌اند، آنچه را که خواسته‌اند انجام بگیرد، واقعاً در عمل انجام بگیرد و تحقق پیدا کند. طراحی و برنامه‌ریزی، نیمی از قضیه است؛ نیم مهمتر آن است که توجه بشود این کارهایی که تصمیم گرفته شده است که بشود، در خارج تحقق پیدا کند؛ بعد خروجی آنچه که انجام گرفته است، مورد ملاحظه قرار بگیرد؛ اگر در کیفیت طراحی و برنامه‌ریزی یا در کیفیت اجراء نقصی و عیبی وجود دارد، بدقت و با چشمهای تیزبین مشاهده و دیده شود و برای برطرف کردن آنها همت گماشته شود. اینها لازم است.

چرا اینقدر تأکید میکنیم؟ چون حج مهم است. حج در قله‌ی اهتمام شارع مقدس است. امروز بخصوص وقتی شما مشاهده میکنید، می‌بینید کانه حج از همیشه مهمتر است، لازمتر است و بیشتر مورد احتیاج است. از هر دو نظر، حج مهم است؛ هم برای درون خود ما، درون امت اسلامی، و هم از لحاظ بین‌المللی. امت اسلامی را در طول قرن‌ها، در طول سالهای متمادی زمینگیر کردند، ذلیل کردند، خفیف کردند، بی‌همت کردند، ناامید کردند و با ابزارهای جدید خواستند معنویت را، روحانیت را، توجه و تضرع را در او تضعیف کنند. حج همه‌ی این گرفتاری‌ها را ترمیم میکند، به آحاد امت اسلامی عزت میدهد، احساس اقتدار میدهد، امید میبخشد؛ حج درست اینجور است. اولین تأثیر حج در درون امت اسلامی است، در دل‌های خود ماست. ما به حج احتیاج داریم؛ برای اینکه روحیه‌های خودمان را تقویت کنیم، ترمیم کنیم، احساس کنیم که ما به خدا متوکلمیم، به خدا متکی هستیم، ما عظیم هستیم، یک امت بزرگ هستیم. از این طرف تأثیر داخلی مهم است، از آن طرف تأثیر بین‌المللی مهم است؛ دشمن را تضعیف میکند، روحیه‌ی دشمن را در هم میشکند، عظمت اسلام را به رخ دشمن میکشد، وحدت امت اسلامی را در مقابل دشمن آشکار میسازد. ما به این احتیاج داریم.

امروز جبهه‌ی عظیمی در مقابل اسلام گسترده شده است؛ چرا نبینیم؟ چرا بعضی این جبهه‌ی عظیم را نمی‌بینند؟ مثل جنگ احزاب است. فرق مختلف ضد اسلامی، ضد معنویت، ضد حقیقت، در مقابل اسلام دست به دست هم دادند؛ موشکافی میکنند تا نقطه‌ضعفها را پیدا کنند، از آن نقطه‌ضعفها استفاده کنند؛ نقاط نفوذ را پیدا کنند، از آن نقاط نفوذ به ما ضربه بزنند. حج میتواند جلوی اینها را بگیرد.

یکی از کارها - همنی که در بیانات این آقایان محترم هم بود - مسئله‌ی اختلاف در میان امت اسلامی است. با دقت دارند کار میکنند. اختلافات را برجسته میکنند. گرایشهای انحرافی را، هم در طرف شیعه، هم در طرف سنی تقویت میکنند. در طرف شیعه، با نام تشیع، گرایش قرمطی‌گری را - مثل قرامطه - تقویت میکنند و افساد میکنند. در طرف سنی، گرایش ناصبی‌گری را، با نام تسنن، اما با باطن ناصبی‌گری تقویت میکنند و در مقابل هم قرار میدهند. باید بیدار بود، باید هشیار بود، باید دید، باید فهمید. اینها آن اساس مسائلی است که امروز دنیای اسلام به

آنها احتیاج دارد.

دنیای اسلام احتیاج دارد به تفاهم، به احساس همدردی، به همکاری. چرا اینقدر بین دولتهای اسلامی اختلاف می‌اندازند؟ چرا بر سر یک موضوع عام‌الابتلاء مثل مسئله‌ی فلسطین، دولتهای اسلامی حاضر نیستند یک طریق واحد و یک نقطه‌ی واحدی را مورد اتفاق قرار بدهند و بر آن تصمیم بگیرند؟ مسئله‌ی فلسطین مگر کم مسئله‌ای است؟ یک عده انسانهای دور از هر دینی - اینها یهودی هم نیستند؛ یهودیان مؤمن و متدین به دین خودشان، از حزب سیاسی صهیونیسم تبری میجویند - علیه ادیان توحیدی، علیه هر معنویتی قیام کردند، اقدام کردند؛ قطعه‌ی زمین اسلامی را، قبله‌ی اول مسلمانان را، مراکز مقدس معنوی اسلامی را غصب کردند؛ مردم صاحب این خانه را از خانه‌ی خودشان بیرون کردند و هر روز هم آنها را زیر فشار قرار دادند. الان بیش از شصت سال است که دنیای اسلام با این بلیه مبتلاست. خوب، یک مدتی خود فلسطینی‌ها غفلت داشتند، ساکت بودند؛ امروز که به پا خاستند، امروز که استنصار میکنند، امروز که دنیای اسلام را به کمک میطلبند؛ چرا دنیای اسلام در مقابل اینها ساکت است؟ مگر پیغمبر فرمود: «من اصبح و لم یهتّم بأمر المسلمین فلیس بمسلم»؟ این اهتمام به امور مسلمین نیست؟ در یک چنین مسئله‌ی واضحی، این همه دارد به مسلمانها ظلم میشود - در فلسطین، به فلسطینی‌ها اعم از مسلمان و مسیحی دارد ظلم میشود - اما دنیای اسلام یک موضع واحدی ندارد؛ چرا؟ این اختلاف از کجا آمده است؟ اینهاست مسائل حج.

حج باید مظهر اتحاد باشد، باید مظهر تفاهم باشد، باید مظهر همدلی و همکاری و نزدیک شدن مسلمانان با یکدیگر باشد؛ باید حج را اینجوری پیش برد، باید اینجوری حرکت داد. حالا در حج که مرکز اتحاد و اتفاق است، یک عده‌ای شروع کنند به ایجاد اختلاف - چه در مکه، چه در مدینه - یک عده‌ای شروع کنند علیه شیعه فعالیت کردن؛ برای زیارتشان، برای کارهایشان، برای انجام وظائف و تکالیف و اعتقاداتشان، اینها را زیر فشار قرار دادن، اهانت کردن - که متأسفانه گزارشهایش میرسد - یک عده هم از این طرف به صورت عکس‌العملی کارهای خلاف دیگری بکنند. خوب، این درست عکس مصلحت حج است؛ عکس فلسفه‌ی حج است. حج را باید درست برگزار کرد. امروز نسبت به سی سال قبل، حرکت حج ما از زمین تا آسمان تفاوت کرده است؛ اما کافی نیست و باید از این هم پیشتر برویم، از این هم بهتر حرکت کنیم. رفتار حاجی ایرانی باید نشان‌دهنده‌ی همه‌ی خصوصیات باشد که در حج وظیفه‌ی مسلمانهاست و بر دوش مسلمانها تکلیف است. از جهت معنوی: تضرع، توسل، توجه، انس با قرآن، ذکرالله، دلها را نزدیک کردن به خدا، خود را معنوی کردن و نورانی کردن و با دستاورد معنوی به خانه برگشتن. از جهت اجتماعی، از جهت سیاسی: همکاری با دنیای اسلام. امروز یکی از مسائل مهم و فوری دنیای اسلام، مسئله‌ی برادران ما در پاکستان است. البته مردم ما کمک کردند، دولت کمک کرد - خداوند ان شاءالله قبول کند و خیر بدهد - لیکن کافی نیست.

کسانی که حج مشرف میشوند - در درجه‌ی اول زائر ایرانی که همسایه است، نزدیک است، شاهد مشکلات آنهاست - میتوانند خیلی از این هزینه‌های زائد و غیر لازم را حذف کنند، به قیمت غمگساری از یک برادر یا خواهر مسلمان در پاکستان؛ اینها پیش خدای متعال خیلی اجر دارد؛ این یک تمرین است، یک تجربه است؛ بعد هم زوار و حجاج و بقیه‌ی کشورهای اسلامی؛ این پیام را به آنها هم بدهید، آنها را هم به این معنا تشویق و ترغیب کنید. مسئله‌ی وحدت را خیلی جدی بگیرید. امروز در کانونهای فکر و اندیشه و توطئه برنامه‌ریزی دقیق میشود، برای اینکه دنیای اسلام را به جان هم بیندازند؛ دولتها را یک جور، ملتها را یک جور. هر وقت بین دولتهای اسلامی یک زمزمه‌ای پیش می‌آید، یک حرفی پیش می‌آید که نشانه‌ی نزدیک شدن است، ناگهان می‌بینیم یک عامل خارجی، یک عامل صهیونیستی، یک عامل آمریکائی وارد قضیه میشود و مانع میشود از نزدیکی. وقتی که دولتهای اسلامی با هم خوبند، به هم نزدیکند، آنجا را هم مشغول تفتین میشوند. در میان ملتها هم همین طور. ملتها علیه هم انگیزه‌ای ندارند؛ لذا انگیزه‌ی مذهب را، انگیزه‌ی قومیت را، تعصبات ملی‌گرائی را وارد میدان میکنند تا اینها را به جان هم بیندازند. اینها چیزهائی است که اگر ما متوجه به آنها نباشیم، از دشمن ضربه میخوریم. اگر ما مراقب نباشیم، اسلام سیلی میخورد. امروز دشمنی با اسلام در دستگاه استکبار علنی شده است. اگرچه باز هم به زبان انکار میکنند، اما

واضح و آشکار است که با اسلام دشمنند، با اسلام مخالفند. این، وظیفه‌ی ما را خیلی سنگین میکند. امیدواریم خداوند متعال به همه‌ی شما، به همه‌ی حجاج محترم و به همه‌ی حجاج کشورهای اسلامی توفیق بدهد که ان شاءالله هر سالی يك گام بیشتر به سمت يك حج متعالی و کامل بردارید. والسلام علیکم و رحمة الله و بركاته

(1) حج: 28